

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrst & Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inosestanstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Grčija v vojni z Italijo

Davi ob treh je Italija izročila v Atenah ultimatum, ki pa ga je grška vlada odklonila, nakar so italijanske čete začele prodirati na grško ozemlje

Proglas kralja Jurija in ministrskega predsednika Metaxasa: Grški narod je sklenil braniti svojo čast in neodvisnost — Grčija zaprosila Anglijo za vojaško pomoč

ATENE, 28. oktobra. AA. Atenska agencija poroča: Davi ob 3. je italijanski poslanik Grazi obiskal predsednika ministrskega sveta Metaxasa ter mu izročil dolgo noto, katere pogoji so nesprejemljivi. Kolikor je do sedaj znano, je stvar v tem, da bodo italijanske čete danes ob 6. zjutraj vkorakale v Grčijo. Grški narod zaupa v Vsemogočnega in je zbran okoli svojega vladarja in predsednika vlade Metaxasa sklenil braniti svojo čast, neodvisnost in nedotakljivost. Grki bodo, če treba izginili, toda izginili bodo kot možje.

LONDON, 28. oktobra. s. (Reuter) V angleških uradnih krogih potrjujejo, da je italijanski poslanik v Atenah davi ob 3. izročil grški vladi ultimatum, ki je potekel ob 6. zjutraj. Podrobnosti vsebine ultimata še niso znane. Ve se samo, da so Italijani zahtevali odstopitev več strateških točk na grškem ozemlju.

Predsednik grške vlade Metaxas je ultimatum odklonil. Sporočil je italijanskemu poslaniku, kakor pravi uradno angleško poročilo, da smatra ultimatum kot italijansko vojno napoved Grčiji.

Angleško uradno poročilo javlja dalje, da je grška vlada zaprosila angleško vlado za vojaško pomoč.

Grški ministrski predsednik Metaxas je izdal na narod proglas, v katerem pravi, da se bo Grčija borila do smrti.

Prav tako je izdal proglas grški kralj Jurij. Proklamacija pravi, da je bila Grčija prisiljena iti v vojno proti Italiji, ki hoče uničiti njeno neodvisnost.

ATENE, 28. okt. s. (Reuter) Proklamacija generala Metaxasa pravi: Povedal sem italijanskemu poslaniku, da pomeni njegovo sporočilo vojno napoved. Grki! Prišel je trenutek, ko se morate boriti za svojo svobodo, za bodočnost svojih otrok in za svojo dediščino.

LONDON, 28. oktobra. s. (Reuter) Nemška agencija Transocean je javila davi iz Aten, da sta Italija in Grčija ob 6. zjutraj v vojnem stanju. Grška vlada je odklonila italijanski ultimatum in je odredila splošno mobilizacijo.

Atene so imele ob 7. zjutraj prvi letalski alarm.

LONDON, 28. okt. s. (Reuter) Italijanska vojska je prekorčila grško mejo davi približno ob 6.30.

LONDON, 28. okt. s. (Reuter) Poročila, ki so ob 9. zjutraj prispela iz Sofije in drugih balkanskih prestolnic javljajo, da so na več točkah grško albanske meje boji že v teku.

ANKARA, 28. oktobra. s. (Reuter) Šef štaba angleške vojske na Bližnjem vzhodu general Smith je z letalom odpotoval davi v Ankaru, kjer bo imel konferenco z namestnikom šefa turškega generalnega štaba generalom Gunguom.

LONDON, 28. okt. (Stefani) Vlada danes še ni izdala nikakega službenega pojasnila k italijanskemu ultimatu Grčiji. Računajo, da bo še danes prišlo do odločilnih sklepov.

Danes se zopet sestane Hitler in Mussolini

Danes se sestane v Firenzi oba državnika — Svečan sprejem Hitlerja v Bologni — Danes popoldne izredna seja francoske vlade

BOLOGNA, 28. okt. j. (Stefani). Na svoji poti k sestanku z Mussolinijem v Firenzi je kancelar Hitler danes popoldne ob 9.30 prispel v Bologno. Postaja je bila okrašena z italijanskimi in nemškimi zastavami. Na kolodvoru je Hitlerjev poseben vlak pričakoval vojvoda Bergamski z vsemi predstavniki oblasti. Na postaji se je zbrala ogromna množica prebivalstva, ki je navdušeno pozdravljala vodjo prijateljskega nemškega naroda.

Ze ob 9. so prispeli v Bologno s posebnim vlakom nemški zunanji minister Ribbentrop z uradniki nemškega zunanje ministrstva. Pol ure kasneje je prispel na bologno postajo tudi poseben vlak kancelarja Hitlerja. Vojaške godbe so na peronu zaigrale nemško in italijansko himno. Ljudske množice so priredile vodji rajha burne ovacije, na katere je Hitler ponovno odgovoril s pozdravom. Takoj po prihodu je Hitler povabil v svoj voz vojvoda Bergamskega, dal bolognskega župana in krajevnega vojaškega poveljnika ter je z njimi dal časa ostal v vagonu v prijateljskem razgovoru.

Ob 9.40 se je Hitlerjev poseben vlak sredi burnega vzkljanja množic odpeljal proti Firenci. Od Bologne v Firence potuje tudi zunanji minister Ribbentrop v istem vlakcu z vodjo rajha.

NEW YORK, 28. okt. s. (CBS). Ameriške agencije so javile iz Rima telefonično, da je ministrski predsednik Mussolini ponudi odpotoval iz Rima v Firence, najbrž na sestanek z visoko politično osebnostjo.

Telefonsko poročilo je bilo sredi oddaje prekinjeno. Domnevajo, da je določen sestanek med Mussolinijem in maršalom Petainom ali generalom Frankom. Ni pa tudi izključeno, da se bo sestal Mussolini z obema. Nekatera poročila pravijo, da je pričakovati morda tudi novega sestan-

ka med Mussolinijem in kancelarjem Hitlerjem.

V italijanskih uradnih krogih ne dajejo o vseh teh vesteh nobenih informacij. VICHY, 28. okt. j. (Havas). Francoska vlada je za danes popoldne sklicala na izredno sejo.

VICHY, 28. okt. s. (Ass. Press). Včeraj zjutraj so se razširile vesti, da je francoski zunanji minister Baudoin podal ostavko in da ga je zamenjal Laval, ki pa da je obdržal še nadalje podpredsedništvo vlade. Pozneje se je izkazalo, da ta vest uradno ni potrjena. Poznejše informacije so vedele povedati, da je pričakovati ostavko Baudoina morda za danes. Za danes je napovedana nova seja francoske vlade. Podpredsednik vlade Laval bo v teku dneva baje tudi govoril po radiu, da sporoči prebivalstvu podrobnosti nemško francoskega sporazuma. Po nepotrjenih poročilih naj bi Laval danes znova odpotoval v Pariz najbrž v svrhu nadaljevanja razgovorov z nemškimi predstavniki.

Vsekakor napovedujejo v Vichyju za prihodnje dni nadaljevanje važnih diplomatskih razgovorov, vendar podrobnosti o tem ni mogoče izvedeti. RIM, 28. okt. s. (Ass. Press). Ravnatelj lista »Telegrafo« Ansaldo je govoril včeraj po radiu. Dejal je, da je bil na sestankih med kancelarjem Hitlerjem ter generalom Frankom in maršalom Petainom pripravljen zadnji udarec, ki naj prepreči angleške poskuse razširjenja sedanje vojne.

LONDON, 28. okt. e. (Reuter). Parlamentarni urednik Reuterjeve agencije javlja, da je več raznih članov iz parlamentarnih krogov zahtevalo takojšnjo sklicanje posebne seje parlamenta, na kateri naj bi se razpravljalo o sporazumu med

Hitlerjem in maršalom Petainom. Med tem pa se šefi parlamentarnih skupin še niso poslali nobene formalne zahteve. Uradni krogi smatrajo, da parlamentarna debata ne bi imela mnogo koristnosti, dokler niso znane podrobnosti o tem sporazumu. BERN, 28. okt. s. (Reuter). »St. Gallener Tagblatt« prinaša poročilo svojega berlinskega dopisnika, ki pravi, da ima nemška diplomatska ofenziva, ki je pravkar v teku, namen, da po izolaciji Anglije izolira tudi še Zedinjene države. To naj bi se zgodilo na ta način, da bi s pomočjo Španije Nemčija povečala svoj vpliv v Južni Ameriki. Nemčija računa, da bo s pristopom Španije na stran osovinskih držav pridobila na vplivu med latinskimimi državami Južne Amerike. Te države naj bi se nato uprle sedanjemu političnemu Zedinjenim državam, ki stremi za ameriško solidarnostjo.

Maršal Petain v ujetniškem taborišču

Clermont-Ferrand, 28. oktobra. AA. (Havas). Na svojem obisku v francoskem ujetniškem taborišču pri Amboisu je maršal Petain imel — kakor poroča »Paris Soir« — naslednji govor:

»Morda ste verovali, da mi na vas ne mislimo. Bodite prepričani, da se z vsemi sredstvi prizadevamo za boljšo vašo usodo. Vi ste ujetniki in trpite. To jaz zelo dobro vem, toda lahko vam rečem, da tudi jaz prav tako skupno z vami trpim. Vaše trpljenje je tudi naše trpljenje. Delamo vse, da bi čim bolj pomagali vašim družinam. Bodite hrabri in strpnosti. Vaši življenjski pogoji so težki, in jaz s tem računam. Kazen je prevelika, toda verjemite, da je ni mogoče zaslužiti. Se enkrat, bodite strpnosti, kajti vaše osvoboditve bo v kratkem prišla.«

»Samo člen v verigi politične ofenzive proti Angliji«

Berlin, 28. okt. AA. (DNB). »Deutsche Allgemeine Zeitung« poudarja, da so se angleške kombinacije o sestankih, ki jih je imel v poslednjih dneh vodja rajha Hitler samo »poskusni baloni«. Očitno se Angliji še tolažijo z mislijo, da končno besedo ne bo imelo orožje. To je samo angleško upanje. Diplomatska aktivnost si

ost v poslednjih tednih ni slučajna, ampak bil Brenner, druga trojni pakt, tretja in je samo člen v verigi dobro zamišljene politične ofenzive proti Angliji. To bodo An-Francom in Petainom. Sedaj bodo sledila gleži sami kmalu sprevideli. Prva etapa je še bolj odločna dela.

„Borili smo se za svojo državo zato, da bomo v njej svobodni“

Pomembne izjave predsednika naše vlade o priliki včerajšnje svečanosti na Cetinju

Cetinje, 28. okt. AA. Cetinjska občina je priredila včeraj ob svečanem polaganju temeljnega kamna novi državni bolnici Danilo I., banket, ki so se ga udeležili predsednik vlade Dragiša Cvetković, ministar za socialno politiko in narodno zdravje dr. Budisavljević in okoli 200 drugih pooblaščenec. Med banketom so govorili ban Krstić, cetinjski župan Milošević, načelnik sanitetskega oddelka Klisić in predsednik vlade Dragiša Cvetković. Dragiša Cvetković je rekel:

Današnja svečanost v teh mednarodnih prilikah ima poseben in simboličen pomen. Dočim se je leta in leta mislilo, da so balkanski narodi in Balkan sam izvor mnogih neredov in novih vojn izvor vsega tistega, kar je po mišljenju civiliziranega sveta bilo nazadnjaško, vladata danes na Balkanu mir in red.

Ce globlje razmišljamo o tem, bomo ugotovili, da so dejanske prilike v tistih časih, ko se je tako napačno mislilo, kazale nekaj drugega. Mi smo v preteklosti imeli res mnogo vojn. Toda naša borba je imela povsem drugi karakter in svoj poseben pomen. Mi smo se borili stoletja, da bi ustvarili neodvisno in svobodno domovino. Mi se nismo borili za to, da bi imeli kulturni razvoj drugih držav in narodov, ampak zato, kar je potrebno, da ustvarimo svojo neodvisnost in svojo svobodo, da bi se mogli v miru kulturno razvijati. Kaj tudi ostali civilizirani narodi. To najj smo izvršili s številnimi žrtvami. Menda noben narod ni tako drago plačal svoje svobode kakor ravno naš narod. Nobena država ni zgrajena na več kosteh in žrtvah, kakor je zgrajena naša domovina. Mi smo se zanj borili zato, da bomo v njej svobodni in da se v njej kulturno po-

Grčiji že itak nekaj časa v veljavi. Ko je agencija Stefani v soboto pozno zvečer objavila prvo poročilo o incidentih, se je grška vlada takoj sestala k seji ter je zasedala vso noč. Zjutraj je bil nato objavljen uradni demant, da bi se bili kakršnikoli incidenti vršili. Včeraj je ministrski predsednik general Metaxas konferiral s šefom grškega generalnega štaba. Prav tako so se vršile sinoči konference vodilnih osebnosti grške vojske.

Danes bi se morali pričeti manevri grške mornarice

NEW YORK, 28. okt. e. (Tass). Po vesteh »Associated Press« bi se morali danes pričeti veliki manevri grškega brodomstva, ki bodo trajali do 1. januarja 1941.

Turška vojaška delegacija v Grčiji

MOSKVA, 28. okt. s. (Reuter). Ruski radio je javil sinoči, da je turška vojaška delegacija odpotovala iz Carigrada v Grčijo.

ANKARA, 28. okt. s. Turški radio je sinoči brez komentarjev objavil poročilo o albansko grških obmejnih incidentih.

Bolgarska politika

SOFIJA, 28. okt. e. Danes bo otvorjeno drugo zasedanje Narodnega Sобрanja.

Ob tej priliki piše narodni poslanec Sotrijanov, član vladne večine, v listu »Čas«, da prestopni govor ne bo vseboval samo zakonodajnih načrtov, ki so potrebni, temveč bo v njem tudi govora o zunanji politiki Bolgarije. Od izrednega zasedanja je poteklo šele nekaj časa, vendar se je dogodilo mnogo pomembnega, kar pa ni bistveno vplivalo in ni moglo spremeniti glavnih linij bolgarske zunanje politike, ki bo ostala še naprej orientirana napram državam osi, čeprav v vojaškem medseboju nevtralna.

Irski narod rad prevzel nase stroške in žrtve.

Edenova izjava

Kairo, 28. okt. s. (Reuter). Angleški vojni minister Eden je imel včeraj pred tukajšnjim »svobodnim francoskim narodnim komitejem« govor, v katerem je dejal, da je cilj Anglije v sedanji vojni pomagati svojemu prejšnjemu tovarišu Franciji da si delita skupno znago. Mar-koli naj se zgodi, je dejal Eden, bo svobodni francoski pokret zagotovil Franciji ob koncu vojne, da bo deležna svoje pravice.

Irski narod se bo branila

London, 28. okt. AA. (Reuter). Predsednik de Valera je v svojem včerajšnjem govoru, ki ga je imel v Blackrocku v Dublinski grofiji, izjavil, da je oborožitev kraljeve vojske 100.000 mož edino poročilo za obrambo Irske pred napadom. Priporočil je, da želja Irške, ostati v miru, ni zadostno jamstvo, pač pa morajo vojskujoči se tabori računati tudi s tem, da so irski vojak pripravljeni, če treba dati tudi svoje življenje za zaščito pravic na Irskem. Irška vlada bo storila vse, kar bo v njeni moči, da dobi orožje, ki ji je potrebno. Prepričan je, da bo irski narod rad prevzel nase stroške in žrtve.

Edenova izjava

Kairo, 28. okt. s. (Reuter). Angleški vojni minister Eden je imel včeraj pred tukajšnjim »svobodnim francoskim narodnim komitejem« govor, v katerem je dejal, da je cilj Anglije v sedanji vojni pomagati svojemu prejšnjemu tovarišu Franciji da si delita skupno znago. Mar-koli naj se zgodi, je dejal Eden, bo svobodni francoski pokret zagotovil Franciji ob koncu vojne, da bo deležna svoje pravice.

Lep praznik naših gluhomemih

ki so pod požrtvovalnim vodstvom strokovnega učiteljstva postali pošteti in koristni člani družbe

Ljubljana, 28. oktobra. Jubilejne proslave ljubljanske gluhomemice, ki je bila zgrajena pred 40 leti, so končane. Sobota in nedelja sta bila praznika vseh naših gluhomemih, ki jim je bilo omogočeno obiskovati gluhomemnico, v kateri so se naučili govoriti, pisati in čitati, ta dva dneva sta pa bila tudi dneva veselja in zadoščenja strokovnemu učiteljstvu, ki je videlo sadove svojega požrtvovalnega in napornega vzgojnega dela.

40letni jubilej je gluhomemnica svečano praznovala v soboto dopoldne ob navzočnosti odličnih predstavnikov naše javnosti. Gluhomemnico iz Beograda je zastopal g. Matić, gluhomemnico iz Zagreba pa g. Nikolić Radovan. Iz Zagreba je prišel na proslavo g. Gudec s tajnikom Društva gluhomemih g. Pavlinom, ki je bil gojenec ljubljanske gluhomemnice. Slavnost je otvoril ravnatelj zavoda g. Mirko Dermelj. Ban dr. Natlačen je predstavnikom zavoda kredit 2 milijona din za razširjenje ljubljanske gluhomemnice tako da bodo v doglednem času lahko vsi slovenski gluhomemi sprejeti v zavod, v katerem jim vzgoja in pouk omogočita, da postanejo polnopravni člani človeške družbe.

Gostje so si nato ogledali lepo razstavo ročnih del, risb in pismenih izdelkov gojencev. Prav v ničemer ne zaostajajo uspehi gluhomemih gojencev in tem delu od uspehov v katerikoli drugi šoli, kjer uče na- raščaj, ki mu je usoda podarila vsa čutila zdrava in neokrnjena. Med risarji je nekaj gluhomemih, ki so očitno talenti in škoda bi bilo, če bi se njih talent ne mogel

naprej razvijati, ko pridejo v življenje. Posebno zanimanje zasluži 12letni Tonček Mavrič iz Kamnice pri Mariboru, čigar risarski talent se je čudovito razvil pod vodstvom učitelja Metoda Kumelja.

V nedeljo dopoldne je zborovalo v telovadnici gluhomemnice Društvo gluhomemih v dravski banovini. Zbralo se je okoli 100 gluhomemih iz vse banovine, prišlo pa je tudi več gluhomemih gostov iz Zagreba in Beograda. Gledalci so bili videti, kako so se bivali gojenci zavoda, ki so zdaj vsi v službah in si služijo pošteno vsakdanji kruh, radovali ob svidenju s tovariši in s svojimi učitelji, s katerimi so se pogovarjali s solzami od veselja v očeh.

Zborovalce je pozdravil predsednik društva g. Anton Černe, nato pa je govoril o položaju gluhomemih v življenju tajnik g. Ciril Sever, ki obvlada več jezikov in gladko govori slovensko. Bil je med prvimi gojenci ljubljanske gluhomemnice in si je kljub gluhomemosti priboril v življenju lep položaj. Z zadovoljstvom in zadoščenjem ga je poslušala med drugimi tudi njegova odlična učiteljica ga. Vita Zupančičeva.

Mariborski gluhomemi so podarili društvu lep venec v spomin, upokojeni pedagog in ravnatelj zavoda g. Grm jim je čestital, nakar je govoril še ravnatelj g. Dermelj. Bilša gojenca zavoda Albin Pušnik iz Trbovelj in mizar Goršek iz Celja sta se ganljivo zahvalila svojim učiteljem.

Globok govor o življenju gluhomemih je imel tajnik Sitar. Omenil je vse krivice, ki se gode gluhomemim v življenju in pouda-

ril, da se morajo te krivice odpraviti. Gluhomemi so prikrajšani pri dnevni pravici, izkoriščajo se kot delovne moči. V Jugoslaviji je okoli 10.000 gluhomemih, od katerih se lahko izobrazi v zavodih samo majhen odstotek. Samo štirje zavodi obstojajo v državi, v vsakega sprejmejo vsako leto samo 60 do 100 gojencev. Ostali doraščajo brez pouka in vzgoje v najbednejših razmerah, ker jih ljudje smatrajo za manjvredne. Obrtniki odklanjajo gluhomem delavce, dadi delajo prav tako dobro kot drugi, le sporazumevanje z njimi je težje, a potrebno je samo nekoliko potrpežljivosti, da odpade tudi ta ovira. Gluhomemi so brez socialne zaštite. Mnogo je talentov med njimi, ki propadajo, ker nimajo prilike za šolanje. Zaradi tega zahtevajo gluhomemi primerno socialno zaščito. Vsak gluhomem otrok mora imeti možnost za obiskovanje šole v zavodu. V delavnicah naj se sprejmejo gluhomemi, tako da pride na 50 delavcev 1 gluhomem. Gluhomemi ne iščejo milosčine, temveč se hočejo pošteno preživljati z delom. Šolanje gluhomemih naj bo stvar države in obvezno, kakor za vso drugo mladino. S tako socialno zaščito gluhomemi ne bodo več v breme javnosti.

Buurnim odobravanjem so zborovalci sprejeli izvajanja tajnika Sitarja. Popolnili so pa imeli v franciskanski dvorani javen nastop. Gluhomemi so igrali dve enodejanki pod vodstvom učitelja V. Rupnika. Gledalci so se prepričali, da lahko napravi vzgoja in šolanje v zavodu iz gluhomemih polnopravne ljudi, ki se lahko udejstvujejo tudi v prosvetnem in kulturnem delu.

znatno večjim rezultatom. V začetku je bila igra izenačena. Ze v 3. minuti se je nudiša Olimpu lepa prilika, žoga pa se je odbila od prečke. Tri minute pozneje je Olimpov vratar ubranil težek strel. V 8. in 9. minuti sta se nudiši Olimpu spet dve priliki pred nasprotnikovim golom. Žoga pa pa je šla obakrat tik nad prečko. Bratstvo je prešlo v rahlo premoč, sredi polčasa pa se je Olimp zbral in izvedel nekaj odločnih akcij. V 27. minuti je streljal Korajžija iz kota pred gol Bratstva. Ključar je bil na mestu in je poslal žogo z glavo v mrežo. 1:0 za Olimpo. Bratstvo je naplo vse sile, da izenači, kar se mu je posrečilo šele v 42. minuti, ko je Ivanišević iz neposredne bližine potresel Olimpovo mrežo. Po odmoru so imeli gostje spet več od igre in so izvedli več nevarnih akcij. Olimpov odlični vratar pa je vsakokrat preprečil nesrečo. Tehnična premoč gostov je bila v

drugem polčasu se očitnejša nego v prvem. Nekateri igralci Olimpa so se začeli v drugem polčasu žal posluževati preostre igre, vendar pa ni prišlo do hujšega. V 32. minuti je diktiral sodnik prost strel proti Olimpu in Zavri je iz razdalje 25 metrov neuranljivo potresel Olimpovo mrežo. 2:1 za Bratstvo. Olimp je nato poskušal zlomiti nasprotnikovo premoč in izenačiti, toda nasprotnik je preprečil vse njegove nakane in prevladoval do konca. Namesto delegiranega sodnika g. Kopača iz Maribora, ki ni prisel, je sodil g. Presinger iz Celja. Mladina Jugoslavije je v prvenstveni tekmi premagala mladino Olimpa s 5:1 (2:1). Ker tudi delegiranega sodnika g. Spata iz Mokronoga ni bilo, je to tekmo sodil g. Veber iz Celja. Za dopolnilno določeno prvenstveno tekmo mladini SK Celja in Atletikov je prepustila mladina Atletikov mladini Celja 3:0 p. f.

Averčenko o pozabljenih kirurgih

Znani ruski humorist je napisal satiro na razmere na ruskih klinikah

vodke in je bil pijan, da se je kar gugal. Tako pije po svoji volji, kakor velblod v puščavi.

Gospodje zdravniki se pogovarjajo, potem operirajo in po zadnji operaciji vzklikne eden: Dajte mi plašč! — Tu ni nobene plašče — Ni? Saj je bil tu. Pa ga vendar. Vrag vzemi vse skupaj — vse bolnike bomo morali razparati, brž, dokler se moj plašč še ni iztebil. — Kje je asistentka? — Je ni tu — Pravkar je bila še tu. — Pa je vendar niso zašili v trebuh tega mladeniča iz Odesa? — Morda se je celo iztebela! — To vam je dan! To vam je dan!

Šahovski avtomat

Med šahisti je bil doslej znan samo Kempelenov avtomat in še zdaj se pojavljajo tehniki, ki smatrajo za glavni smoter svojega življenja, rešiti uganko šahovskega avtomata. Norveški inženjer Knud Aarlsen, živeč v Stockholmu, je tudi sestavil šahovski avtomat, ki je skoraj popolna kopija Kempelovega, razen da ima eno bistveno napako. Pozna namreč zaenkrat samo tehnično osnovni potez. Vse figure se pomikajo po pravih potezih, toda njihovo premikanje je čisto mehanično.

Po Aarlsenovem prepričanju ni dvoma, da je bil v Kempelovem avtomatu skrit človek, kajti mehaničen stroj ne more delati drugih napak kakor tiste ki so v naprej določene. Stroj ni zmožen misli, brez katerih je logična kombinacija izključena. Inženjer Aarlsen je izjavil da je sestavil svoj avtomat samo kot kurioznost in da mu niti na misel ni prišlo, da bi mogel aparat tekmovati s šahisti.

Največja ameriška knjižnica

Public Library, državna knjižnica v New Yorku, je nastala z združitvijo več velikih knjižnic. V začetku je štela 21 oddelkov, potem so jih pa ustanovili še 39. Stroški so znašali 5.200.000 dolarjev in ta denar je dal na razpolago znani mecen Andrew Carnegie. Zda ima ta knjižnica blizu 70 oddelkov. Opremljena je bila in tudi vzdržuje se večinoma s prispevki dobrotnikov. Glavno poslovanje knjižnice je v sloveči Peti Aveniji. Zgrajeno je iz marmorja v renesančnem slogu in njena oprema je višek moderne tehnike. Glavna čitalnica je ogromna dvorana, dolga 92 širaka 24 in visoka 17,5 m. V nji je 768 sedežev in 25 tisoč knjig — slovarjev, enciklopedij, splošne literature, filozofije, umetnosti, zgodovine itd. V glavnem poslopu so orientalski oddelki, ki štejejo 40.000 knjig in rokopisov, slovenski 50.000 a hebrejski 40.000 knjig. Zbirka slik in starih zemljevidov obsega nad 100.000 komadov in njena vrednost je ogromna V oddelku za slepce je 20.000 knjig in nad 6000 skladb. V tehničnem oddelku je edinstvena zbirka patentnih spisov v vseh jezikih iz vseh držav. V novinskem oddelku so razstavljeni največješči listi vseh svetov. V otroški knjižnici je nad 400.000 knjig. V strogo zastraženi dvorani so redki originali, med njimi Gutenbergovo Sveto pismo, covardalsko Sveto pismo iz leta 1535, Tyndalov Pentateuch iz leta 1530 itd. Newyorská državna knjižnica šteje zdaj okrog 3.500.000 knjig in rokopisov. Več milijonov ljudi pride vsako leto v njo čitat ali izposojati si knjige.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

Jeremija Živanović

Ljubljana, 28. oktobra. Iz Beograda prihaja žalostna vest, da je sinoči umrl tam senator in bivši guverner Nj. Vel. kralja Petra II. Jeremija Živanović.

Pokojni Jeremija Živanović je bil imenovan za vzgojitelja našega mladega kralja Petra II. 27. marca 1935. Bil je eden najodličnejših pedagogov in velik sloves je užival tudi v mednarodnih svetovnih krogih. Rojen je bil 27. septembra 1874. v Vražagorci, srez timoški. Gimnazijo je dovršil v Zaječaru, potem je pa študiral filozofijo na beograjski univerzi ter slavstvo in klasično filologijo na Dunaju in Leipzigu. Bil je profesor v Zaječaru, Nišu in Beogradu. Leta 1912 je bil izvoljen za narodnega poslanca, pozneje je bil pa načelnik prosvetnega ministrstva. Leta 1920 je bil imenovan za profesorja višje pedagoške šole v Beogradu, ob ustanovitvi banovine pa za bana moravske banovine. Leta 1932 je bil izvoljen za senatorja. Znan ni bil samo kot strokovnjak na polju pedagogike, temveč tudi kot literarni kritik in pisatelj. Dolga leta je urejeval književni list »Vjenac«, ki ga je sam ustanovil. Marljivo je deloval na polje solske reforme.

Važna naloga mu je bila poverjena ko je postal vzgojitelj našega mladega kralja. Boljšega vzgojitelja našemu kralju ni so mogli izbrati. Pokojni Živanović je bil mož temeljitega znanja in bogatih izkušenj, osebno simpatičen, dobrega srca, finega okusa in izredno plemenitega značaja. Skoraj sleherni leto je bil gost Slovence. Vedno je prihajal na oddih k Rimske-mu vrelcu, in tudi v Sloveniji zapuščala mnogo iskrenih prijateljev, ki ga bodo težko pogrešali in ohranili v najboljšem spominu.

Horoskop za tekoči teden

od 28. oktobra do 3. novembra 1940 glede na položaj sonca ob rojstvu

Ljubljana, 28. oktobra. Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem (Vodnar): Bliža se kritična doba za finančne zadeve. Pazite na svoje zdravje! Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem (Ribe): Zda je čas za urejevanje zadev, ki se vas tičejo in katerih doslej niste mogli urediti. Obeta se večja harmonija z okoljem. Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom (Oven): Rojeni v prvih dneh znamenja naj ne zasledujejo nedolženih ciljev ter naj čuvajo pridobitne simpatije in ljubezensko naklonjenost. Rojeni med 21. aprilom in 21. majem (Biki): Zelo kritična doba, katero premagajo samo najmočnejši. Rojeni med 22. majem in 21. junijem (Dvojčki): Lotite se z energijo nalog, katere ste doslej iz kakršnegakoli razloga opustili. Rojeni med 22. junijem in 22. julijem

(Rak): Zdravstveno nerazpoloženje, malo izgledov za finančne uspehe, toda vse to samo začasno. Rojeni med 23. julijem in 23. avgustom (Levi): V prvih dneh znamenja rojene ogrožajo kritična naključja, katere lahko tudi sami povzročijo. Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom (Devica): Zelo kritičen čas za ljubezenske zadeve, trde preizkušnje v prijateljskih odnosih. Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom (Tehničar): Pazite na svoje zdravje! Neprijetni aspekti ogrožajo tudi prej ustvarjeno harmonijo. Rojeni med 24. oktobrom in 22. novembrom (Skorpijon): Teden dobrega razpoloženja in dobrih odnosov do predpostavljene, s svojim zdravjem se pa ne smete igrati. Rojeni med 23. novembrom in 22. decembrom (Strelec): Ugoden čas za dušev-

no delo, pa tudi za potovanja in za pridobivanje novih zvez. Rešite takoj zaostalo korespondenco!

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem (Kozorog): Nekoliko kritičen čas za zdravje, zato ga čuvajte, sicer pa ugoden teden za duševno delo. Uporabljajte pametno svojo energijo, da ne bo nepravil in škode. K. B.

Iz Celja

— c Pričetek predavanja na ljudskem vseučilišču. Drevi ob osemih h predaval v veliki dvorani Narodnega doma minister v p. dr. Bogumil Vošnjak o Jugoslovanskem odboru ob 25letnici njegove ustanovitve. Vabimo občinstvo, da se udeleži tega izredno zanimivega nacionalnega predavanja v čim večjem številu.

— c »Revizor« v celjskem gledališču. Ljubljanska drama bo uprizorila v sredo 30. t. m. ob 19.30 v celjskem gledališču Gogoljevo satirično komedijo »Revizor« v režiji g. dr. Bratka Krefta in z g. Danešem v naslovni vlogi. Predstava je za abonma. Neabonenti dobijo vstopnice v predprodaji v Siomskovi knjigarni.

— c Na praznik Vseh svetnikov bodo peli združeni zbori Celjskega pevskega društva. »Ojke« in »Celjskega zvona« ob 15. na okolišnici ob 16. na mestnem in vojaškem pokopališču.

— c Redna seja celjskega mestnega sveta bo v petek 8. novembra ob 18.30. — c Pogon na divje svinje in loviščih kozjanske in pištanske občine je odredilo sresko načelstvo v Smarju pri Jelšah za nedeljo 10. novembra. V primeru slabega vremena pa za nedeljo 17. novembra. Sestanke lovcev bo ob 7. zjutraj v Lesičnem pri Pištanju. Lovci so vabljani, da se udeležijo tega lova.

— c V celjski bolnici sta umrla v soboto 62letna Alojzija Pačnikova, žena varilca svinca iz Gaberja pri Celju, in 41letni delavec Franc Furlan s Sp. Hudinje pri Celju.

— c Dve težki nesreči. Ko se je 16letni slikarski vajenec Karel Rekar iz Celja peljal v petek s kolesom s Polzele, je padel ter se hudo poškodoval po glavi in dobil tudi notranje poškodbe. Pri delu v tekstilni tovarni v Vitanju je stroj zgrabil 22letnega tkalca Miloša Štrca za čeljust in ga močno poškodoval. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— c SK Bratstvo : SK Olimp 2 : 1 (1 : 1). Ligniti tekmi na Olimpijskem igrišču je priostvovalo v nedeljo kljub slabemu vremenu okrog 300 gledalcev. Bratstvo je zmagovalo sicer tesno, toda zasluženo. Gostje so bili v vsakem pogledu boljši od domačinov. Napad je bil prodoren in le po kombinirani. Zlasti sta se izkazala Janežič in Ivanišević. Krilska vrsta z odličnim srednjim krilcem Zavrlom je krepko podpirala napad in se je tudi v obrambi zelo uveljavila. Tudi ožja obramba je bila na mestu. Olimpov napad je izbral razgrajeno, krilska vrsta pa je igrala preveč defenzivno. Ugajali so samo Korajžija. Marinko in Ključar. Ožja obramba je zadovoljila. Odlični je bil Olimpov vratar Stanič, ki ima glavno zaslugo, da ni Bratstvo zmagovalo z

Penk... — je odjeknilo kakor da je počil strel. Avto se je zamajal.

Kaj je bilo to? Šofer je naglo potegnil za zavoro. Še kakih trideset metrov je drsel avto naprej, potem se je pa ustavil.

Kaj se je zgodilo? Townsend je bil v enem skoku zunaj. Šofer je že stal pred avtomobilom in pregledoval motor.

Motor je odpovedal, — je odgovoril šofer in skomignil z rameni.

Odpuvedal? Detektiv se je naglo ozrl.

Dobrih dvesto metrov daleč je opazil bližajoči se drugi avto. Bližal se je vedno bolj. Kmalu se je ustavil ob prvem taksiju. Toda Townsend je takoj zavrgel svojo prvo domnevo. Bilo je povsem neverjetno, da bi mogel kdo v temi in na 200 metrov zadeti pnevmatiko.

— Evo ga, — je zaklical šofer srdito. — Velik žebelj sredi ceste.

To je bilo žalostno, zelo žalostno. Zda bo zamudil letalo in v ponedeljek zjutraj pride prepozno v tovarno.

Temna postava se je ustavila pri njem. Mož v fraku in elegantnem plašču.

— Dovolite, gospod Townsend, — je dejal neznanec s komaj slišnim tujim naglasom, — dovolite, da vas odpeljem s svojim avtomobilom do letališča. Townsend je buljil v tega moža, v svojega zasle-

dovalca. Mar je bil ta človek nor? Da-li je res verjel, da on, Townsend, ne bo spoznal te odkrite pasti?

— Odločite se hitro, gospod, — je dejal neznanec precej ostro in pogledal na svojo zaplesteno uro.

— Še štirinajst minut časa imam. Vam je sicer že rezervirano mesto v letalu, toda bojim se, da pilot ne bo hotel čakati.

— Rezervirano mi je mesto, — je vzkliknil Townsend začuden. — Kdo je pa storil to?

— Jaz, to se pravi mi, — je odgovoril neznanec povsem mirno. — V našem interesu je, da prispete pravočasno na letališče. Torej, prosim vas, ne oklevajte, čas hiti, izvolite vstopiti.

— Ne verjamem vam niti besede, je odgovoril naenkrat odločno, — vendar se bom pa poslužil vaše ponudbe.

— Če ne prispmem na letališče še pravočasno, je moje delo v Buffalu itak končano. Verjetnost, da govorite resnico, je zelo majhna, toda verjetnost, da bi mogel brez vaše pomoči prispeti pravočasno na letališče, je še mnogo manjša.

Po teh besedah je Townsend plačal svojemu šoferju in vstopil v neznančev avto. Mož v fraku je sedel k njemu in taksi je zdiral proti letališču.

— Dvanajst minut, — je zamrmral neznanec. Nekaj majhnega se je zalesketalo v njegovi roki. — Bodite tako prijazni in dvignite roke, gospod Townsend. Tole, kar držim v roki, je namreč samokres, in če bi opazil le najmanjši odpor na vaši strani, bi takoj ustrelil.

Edmund O' Hara: 16

Tajna profesoria Morbidusa

Roman

— Na vaše zdravje, gospod. Zda pa čujte, kaj vemo o kralju Belcazarju.

Townsend je bil že v veži. Brez vsake ovire je odprl vrata in stopil na ulico. Ali ni kje v bližini avtomobila? Je, tamle stoji eden. Šofer je urno odprl vrata.

— Hvala, — je dejal Townsend hladno in odšel mimo njega na drugi vogal. Ta šofer se mu je zdel nekam preveč postrežljiv. Ne, ne! Če eje hotel kdo pretentati Townsenda, si ni smel pomagati s tako starim trikom.

Takoj potem je sedel v drugem taksiju. Ko se je obrnil, je opazil, da je bilo vse njegovo prizadevanje prej brezuspešno. Nekdo mu je vendarle sledil, kajti dobrih dvajset metrov za prvim je vozil drugi taksi, namenjen prvotno njemu. Townsend pa žal ni vedel, kdo sedi v njem.

VIII.

Townsend je naročil svojemu šoferju, naj ustavi avto pri avtomatskem bifeju. Z naglim pogledom se je prepračil, da se je ustavil tudi avto, ki mu je

sledil. Detektiv se je hitro odločil. Stopil je v telefonsko celico in poskusil dobiti zvezo s šefom policije. Ni bil njegov namen zaprositi za pomoč policijo proti neznaniemu sovražniku. Za kaj takega je bilo premalo časa. Hotel je samo obvestiti Lenglena o svojih dosedanjih, sicer zelo pičlih uspehih.

V njegovo največje jezo se mu ni nihče odzval. Poskusil je znova, toda zveze zopet ni dobil. Motnje v vođu, ali pa Lenglena sploh ni bilo v pisarni. Motnja v tako važnem vođu je bila povsem neverjetna. Preostajala je torej edina možnost, da Lenglena ni bilo.

Za hip je Townsend pomislil, da-li tudi njegovi trije umorjeni predniki niso poskušali dobiti telefonsko zvezo z Lenglenom. Mar je bil že zrel za majhno, toda smrtonosno plinsko bombo?

Townsend je skomignil z rameni in odložil slušalko. Pogledal je na uro. Bil je že skrajni čas.

— Na letališče! — je zaklical šoferju.

Townsend se ni niti ozrl po svojem zasledovalcu, tako trden je bil prepričan, da mu sledi.

— Vozite kolikor morete hitro! — je dejal šoferju. — Na vsak način moram doseči letalo, namenjeno v Buffalo.

— Dobro, gospod.

Hitrost avtomobila se je znatno povečala. Velike hiše New Yorka so ostale za njima. Avto je drvel skozi predmestja. Townsend se je sklonil in pogledal na kazalec šoferjeve ure. Gotovo prispel še pravočasno. Toda kaj bo z njegovim zasledovalcem?

Maksimalni zaslužki v mariborski trgovini

Odločba mestnega poglavarstva v Mariboru

Maribor, 28. oktobra. Na podlagi člena 2 Uredbe o kontroli cen na drobno (Službeni list kr. banske uprave dravske banovine 420/71), razpisa kr. banske uprave dravske banovine z dne 17. septembra 1940 VIII. K št. 511/40 ter na podlagi navodil urada za kontrolo cen v Beogradu določa mestno poglavarstvo v Mariboru kot politično oblastvo I. stopnje za mesto Maribor za enkrat sledeče maksimalne brutozasluzke v trgovini na drobno:

Moka koruzna 10%, zdrob koruzni 10%, zdrob pšenični 15, riž 15, sladkor 12, maslo (standardizirano, ki se v banovini uvaža) 10, olje (dokler se cena ne določi posebno odločbo) 15, kava surova 20, kava žgana 20, kavni surrogati 20, testenine (makaroni, spaghetti) proste 15, testenine jance 15, čaj 20, jesprenj 15, milo 15, sveče 15%.

Manufakturno blago pri en gros ceni do vključno 10% — za 1 m 15%, za manu-

fakturno blago pri en gros ceni do vključno 12% — za 1 m 20%, manufakturno blago pri en gros ceni nad 12% — za 1 m 25%.

Zelo in železniški proizvodi, ki spadajo pod kontrolo cen 20%.

Za predmete, za katere so cene maksimalne oziroma bodo maksimalne, veljajo maksimalne cene. Brutozaslužek se računa od nabavne cene veletrgovca s pribitkom vseh učinkovitih stroškov nabave blaga postavljenega v prostore trgovca na malo. Prodajna cena se lahko zaokroži navzgor do 25, 50, 75 par ali celega dinarja. Vsi trgovci, ki se bavijo s prodajo na drobno, morajo voditi kontrolno knjigo glasom navodil urada za kontrolo cen.

Ta knjiga mora vsebovati sledeče vpise: dan prevzema blaga, firma-trgovka dobavitelja, številka in datum fakture, fakturna cena za enoto, številka in datum odbitve te fakture veletrgovca po pristojni

banski upravi, maksimalni odstotek brutodobička a) v % b) v din, prodajna cena na malo, vse fakture za blago, ki je pod kontrolo cen, morajo prodajalci imeti pripravljene za vpogled po kontrolnem organu in sicer ločeno od onih računov, ki se tičejo blaga, ki ni pod kontrolo. Cene, ki si jih po dovoljenem brutozaslužku izračuna vsaka trgovca sam, morajo biti označene na vidnem mestu.

Prekrški te odločbe bodo kaznovani po členu 9 Uredbe o pobiljanju draginje in brezvestne spekulacije z zaporom do 30 dni in denarno kaznijo do 5000.— Zoper te odločbe je dopustna pritožba na kraljevsko bansko upravo dravske banovine v Ljubljani tekom 15 dni po prejemu potom mestnega poglavarstva v Mariboru. Vložena pritožba pa ne zadržuje izvršitve odločbe. Morebitne pritožbe morajo biti količkovane z din 30.—.

Živčna preizkušnja na stadionu SK Železničarja

Prvenstvena nogometna tekma med ljubljanskim Marsom in SK Železničarjem se je končala z delitvijo točk

Maribor, 27. oktobra. Ze ob začetku letošnjega tekmovanja za prvenstvo Slovenske nogometne zveze smo poudarili, da bodo imeli Mariborčani v tem tekmovanju težko stališče. In nismo se zmotili. Ze preteklo nedeljo smo to odčitno opazili, ko se je ISSK Maribor boril s SK Ljubljano za točko. Vsakdo, ki je prisostvoval tekmi, je dobil vtis, da si prizadevajo gg. nogometni diplomati v Ljubljani, da pride SK Ljubljana na prvo mesto. Ta vtis je prevladoval tudi danes popoldne na stadionu SK Železničarja, ko sta igrala za točke SK Železničar in SK Mars iz Ljubljane. Sicer ni bilo opaziti konkretnih znakov kršenja pravil nogometne igre po sodniku, toda gledalci so pač dobili vtis, kakor da sodnik ne poizna n. pr. pri ofsidih in faulih s strani gostov tiste pažnje, kakor pri domačem moštviu. Ta vtis je prešel tudi na enajstoric SK Železničarja, ki morda prav zaradi tega ni mogla znati. Tudi se je večerajnji sodnik vedno gibal med igralci in se je zdelo, da igra tudi on nogomet. ... To prako smo opazili pred leti, ko je neki znani nogometni sodnik sodil na ta način z uspehom.

Pa to se ne dogaja samo v Mariboru pred očmi domačega sportnega občinstva. Tudi izven Maribora so se pripetile krivice mariborskim klubom. Borbe, odigrane pod takšnimi okolišninami, dajejo predvsem prednost tistemu klubu, na katerega strani so sodnikove simpatije. Da je temu zares tako, nam dokazuje zadnji nogometni tekmi v Mariboru. Sicer sta sodnika napravila vte nepripranosti, toda gledalci so bili drugačnega mnenja in so z raznimi klici izražali svojo nezadovoljnost. Nerazumljivo je, zakaj delegira Zbor nogo-

metnih sodnikov v Ljubljani k tako važni tekmi, kakor je bila n. pr. današnja, sodnika iz Ljubljane. Ta gesta je napravila pri Mariborčanih slabo kr in je vzbudila vtis, da si ljubljanska nogometna diplomacija na vso moč prizadeva, da bi ljubljanski nogomet dominiral, če ne na zelenem polju, pa vsaj v prvenstveni tabeli. To se jim je dosegel v polni meri posrečilo, kar spet dokazuje, da so mariborski nogometni diplomati premalo spretni in agilni.

S tem pa nečemo zagovarjati neuspeha SK Železničarja pri današnjem srečanju s SK Marsom. Ta neuspeh je rezultat predvsem pomanjkanja pravega elana in poštvalnosti, morda tudi podcenjevanje nasprotnika. Morda pa tudi okolnost, o kateri smo zgoraj spregovorili. Dejstvo je samo to, da Železničarjeva napadalna vrsta ni zabilala niti enega gola, dasi je imela za to obilo prilik. Pa tudi drugače ni enajstoric SK Železničarja zaigrala tako, da bi navdušila. Graje vredno je predvsem tisto nerazumljivo oklevanje pred nasprotnikom golom, ki je preprečilo vidne uspehe. Vsa vidna premoč domačega moštva je bila zaman.

Gostje so predvajali predvsem posrečeno taktično igro. Redko kdaj so prišli v nasprotnikovo polovico, zato pa so se izkazali kot pravi mojstri v zavlačevanju igre in uspešni defenzivni igri. Igra sama je bila huda živčna preizkušnja za gledalce, kajti prav do zadnjega trenutka nismo vedeli, kako se bo tekma končala. Delitev točk bo morda stala SK Železničarja prvo mesto v prvenstveni tabeli. To je vsekakor uspeh ljubljanske nogometne diplomacije, ki se je zares uspešno uveljavila.

Izpred mariborskega sodišča

Konec nagajive tožbe iz politične maščevalnosti

Maribor, 27. oktobra. V soboto dopoldne se je pred tuk. okrajnim civil. sodiščem končala zanimiva razprava, zaradi slučajne uporabe gorske poti na Kozjak, ozir. pod Vrščem pri Sv. Jurju ob Pesnici. Zdal, ko je ta pravda, ki se je začela kot takovz, nagajiva pravda iz grole politične maščevalnosti, srečno končana, lahko pridemo tudi z imeni na dan. Tožen je bil znani tržaški rodoljub, zdaj že mnogo let posestnik na Vršniku, g. Mihael Živic. Tožil pa ga je posestnik Gamsar J., ker ga je k tožbi zapeljal Živic sosed Šerbinček, ki kot še vedno pristaš starih časov, osebo sovraži svoiega sosedu kot zavednega narodnjaka.

K tej razpravi je tožiteljev zastopnik dr. Faninger predlagal nove priče, ki jih na ni bilo k razpravi. Predlagal je zopet nove

priče, radi katerih naj bi se bila razprava zaradi poti, ki vsa skupaj ni vredna samo stroškov vložitve tožbe, zopet prelozila. Temu pa je ugovarjal toženec zastopnik dr. Fornazarič, kar je odobral tudi sodnik dr. Grmovšek, ki je dr. Faningerja opozoril na zadevno poročilo v »Slov. Narod«, katerega objektivno poročilo in načelno stališče proti takim zgolj nagajivim pravdam je očitno ugodno vplivalo na poravnavo. In ta je bila kratka: vsaka stranka plača svoje stroške. Popolnoma neopravičeno toženi Živic je opozoril, da pri tem vendarle trpi on veliko krivico od strani tožila in tistega, ki je to nagajivo tožbo povzročil. V zvezi s to pravdo je nastala nova, tudi za liste z inserati zanimiva afeta.

K sreči so našli še ohranjeno sled dvokolesa in mesta, kjer je Brodnjader pred padcem stal. Nadalje so ugotovili, da je bil kolesar pri Sv. Antonu in da se piše Grdja Jožef iz Komarnice. Niso ga pa dobili doma, ker je odšel v Maribor k stavbeniku Gabrijelecu. Izpovedka se je Grdja delal, kakor da o kakšni vožnji tam pri Sv. Antonu sploh nič ne ve. Ko pa so primerjali odtis kolesa s njegovim in se je točno ujemalo, je le priznal, da je tam vozil, da pa se ni zavedel, da bi bil koga podrl na tla.

Brezpobojnost kriva uhajanja preko meje? Orožništvo v Selnici ob Dravi je zalotilo mladega fanta iz okolice Slov. Koroške, ki je nameraval brez dovoljenja copotovati onkraj meje. Izpovedal je, kako je vse povsod iskal dela, pa ga ni mogel dobiti. Zato mu ne kaže drugo, kot da si poišče drugod zanj primeren zaslužek. Dogovorjen je bil še z dvema drugima, z enako namero. — Ker se taki primeri le prepočesto ponavljajo, bo treba drugim potom skušati sploh izključiti upravičenost od izgovora, da pri nas brezposelnost sploh koga, ki hoče delati goni na skrivaj potu preko naše meje.

Kam je izgubil čoln? Markuš Ivan, posestnik na Pobrežju, je imel v Zgor. Dupleku svoj čoln, ki ga je rabil za ribarjenje po Dravi. Čoln je bil 8 m dolg, odzidal 1,30 m, spredaj 60 cm širok, silvo barvan, znotraj dobro zasnojen in opremljen z ribarsko opremo in z dolgo verigo. Čoln se je nahajal blizu Krapšove hiše in Krapša je bil nekakšnji čuvaj za to čoln. Dupleku je prišel Makuc Boris iz Zg. Dupleka s prošnjo, da mu posodi čoln za kratek čas, ker bi tudi on rad ribaril, še rajši pa se malo vozil po Dravi. To dovo-

ljenje je dobil proti zagotovitvi, da se s čolnom vrne do večera. Pa ga ni bilo in ga (namreč čolna) še danes ni. Makuc pripoveduje, da se je nekaj časa voziral po Dravi do Rošne (proti Ptuj), tu ga je zalotila noč. Ker na vrnitev ni mogel več misliti, je čoln s pomočjo nekega Kopicča odpravil do Spod. Dupleka na levi breg Drave. Ko se je drugo jutro vrnil, hotel čoln spraviti nazaj na svoje mesto, čolna se ni bilo več. In ga kljub vsemu iskanju tudi orožništva ni našel nikjer. S tem pa seveda Markuš ni zadovoljen in zahteva odškodnino 600 din, čemur pa se Makuc protivi.

Nesreča nikdar ne počiva. V Radicelu je padla s kolesa 27letna delavica Ljudmila Majerič, ki je obležala z zlomljeno desnico. 22letnemu strugarju Josipu Kozarju iz Studencev je padel kos železa v oko. V Selnici ob Dravi je padel 22letni zidarSKI pomočnik Ernest Osim s kolesa ter si pri padcu zlomil levo nogo. V Spod. Hocha je prišel 39letni žagar Ivan Poljanec po nesrečnem naključju z levico v cirkularko, ki mu je odrezala štiri prste. Vsi poškodovanci se zdravijo v mariborski splošni bolnici.

Beg iz življenja. V Flekušah pri Sv. Marjeti v Slovenskih goricah so našli v kleti obesene in mrtvega posestnika Antona Kramerja, ki je šel prostovoljno v smrt. Vzroki samomora niso točno znani. — Obsojen, ker je žalil orožnika. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je obsodil 52letnega ključavničarja Josipa Tumpca s Tezna na 20 dni zapore in 200 din globe, pogojno za dobo 2 let, ker je dne 14. avgusta t. l. žalil komandirja orožniške postaje na Tezmem g. Alojzja Bajca.

Dobrota je sirota. Dne 18. avgusta se je zgledila pri posestnici Mariji Juder v Spodnji Kungoti neka mlajša ženska, ki je prosila za prenočišče. Juderjeva je prošnjo ustregla. Ženska je zgodaj jutraj, ne da bi se poslovila, odšla. Po njenem odhodu pa so pogrešili razne oblike, perilo in druge predmete v skupni vrednosti okoli 3000 din. Juderjeva je zadevo prijavila orožnikom, ki so žensko kmalu izsledili in aretirali. Bila je to 26letna, že večkrat predkaznovana Bogomila Simonč iz Maribora, ki se je morala sedaj zagovarjati pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Obsojena je bila na leto dni in 6 mesecev rožnje ter na izgubo častnih pravic za dobo 3 let.

Krajejo kakor srake. Na Vodnikovem trgu je neznan tat ukradel z voza konjske odede in ima pekovski mojster A. Petegart okoli 300 din škode. — Tkalcu Ivanu Rubinu iz Studencev je izpred neke gostilne na Koroški cesti izginilo 900 din vredno kolo znamke »Stahl« z evid. številko 2-131261. — Inženjerjevi soprog Dragici Pipanovi, stanujoči v Vrbski ulici 5, je na Vodnikovem trgu neki žepar izmaknil denarnico, v kateri je bilo 170

din gotovine. — Sedlarju Ivanu Strasserju s Meljske ceste 12 je izginil iz šakalnice OUZD 400 din vreden silmski plašč. — S Hutterjeve stavbe je odnesel tat zidarskega vajenca Rudolfa Kipsteterja par moških čevljev, vrednih 200 din. Za tatovi poizveduje policija.

Življenje se je navečilo Otmaru Kokot, stanujoč v Jenkovi ulici 4. Našli so ga v postelji nezvestnega. Poklicani mariborski reševalci so ga odpravili v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da je zažulil neki strup. Ozadje poskušenege bega iz življenja ni znano.

Lepa šahovska slovesnost je bila v soboto zvečer v kavarni »Orient«, kjer se je vršila razdelitev nagrad prvem petim plasirancem v šahovskem tekmovanju za prvenstvo Maribora. Zbrane šahiste in prijatelje kraljevske igre je uvodoma prisrčno pozdravil predsednik SK Železničarja g. Inž. Uran, ki je v svojem globoko zajetem govoru orisal pomen šahovske igre ter se naposled zahvalil udeležencem za disciplino, ki so jo izkazali v teku prvenstvenega tekmovanja. Tudi se je ob tej priliki g. Inž. Uran prisrčno zahvalil vsem dobrotnikom, ki so omogočili, da so bili naši najboljši šahisti nagradjeni. Novi prvak Maribora, g. Dasko, ki je član SK Železničarja, je razen denarne nagrade prejel tudi krasno spominsko darilo. Po razdelitvi daril, ki jo je opravil turnirski vodja g. Fišer, se je vršil šahovski brzi turnir, ki se je končal z naslednjimi rezultati: prvo mesto si je priporil prof. Stupan, ki je dosegel 9 točk, drugi je bil Čertalič z 8, tretji Peče s 7, četrty Elletz s 7, po 5 točk so si priporili Dasko, Fišer in Marvin, Ketiš 4, Regoršek 3½ itd.

Prevrnjeni vagoni v Gornjem Dolu. Na železniški postaji Gornji Dol pri blizu Slovenjke Gradca so se zgodila železniška nesreča, ki pa le po naključju ni imela usodnejših posledic. Okoli 14. je kakor običajno privozil tovorni vlak iz Dravograda, ki ima priključen tudi blagovni voz in po eden ali dva potniška vagona. Na postaji priključijo s premikanjem nove, z lesom naložene vagona. Bila pa je kretelica nepravilno postavljena. Medtem ko je težka lokomotiva srečno prevozila nevarno mesto, sta se naslednja dva voza iztirila in prevrnila. Ostalo kompozicijo voz, med njimi tudi potniški vagon, so pravočasno ustavili. Prevrnjena vagona sta bila prazna ter ni bilo občutnege škode. Zaradi prevrnenih voz je bil promet do večernih vlakov v zastoju. Iz Velenja je prispelo večje število delavcev, ki so prevrnjena vagona dvignili in popravili razrito progo. Tovorni vlak je nadaljeval pot proti Velenju šele zvečer.

Vožnja s krompirjem brez nadzorstva. Filip Kušej iz Gorče-Libelice in Franc Pšenčnik iz Libelice sta na cesti od Prevalj-Mežica vozila krompir za nekega trgovca v Črni. Spotoma sta srečala znanca, pa sta se rajši pri njih zadržala, zanašajoč se, da konji že tako tudi sami poznajo cesto. Nista pa mislila, da konji sami ne poznajo pravilne vožnje, še manj izogibanja pred nasproti prihajajočimi vozili. Na to bosta primorana misliti, ker so ju zasledili orožniki iz Mežice, ki ne poznajo šale na tako prometni cesti, kakor je ta.

Obrt, potrebna tudi za manjšo trgovino. Stanko Koren iz Loke pri Framu je mislil, da se sme še nadalje pečati s trgovino z lesom v manjšem obsegu. Toda, ko so ga zalotili pri neki taki kupdiji, so ga opozorili, da si mora tudi za take kupdije nabaviti predpisano obrtno pravico.

Praktični učiteljski izpiti so bili pred državno izpitno komisijo v Mariboru med 10. in 25. oktobrom t. l. Izpit so napravili naslednji učitelji pripravilniki: Ludovk Bakos, Amalija Domiter, Frančiška Domiter, Vida Fink, Terezija Galun, Bernardina Hafner, Adalberta Hren, Marija Iglar, Jelka Jaklič, Frida Jančič, Amalija Javoršek, Alojzija Kikel, Marija Kodrič, Sabina Kolšek, Cvetka Komel, Terezija Koncilija, Terezija Kuntner, Ernest Lah, Marija Letič, Gabriella Lomšek, Marija Marinc, Matilda Matkovič, Ana Medved, Stanislav Mele, Edvard Pajek, Ivan Peče, Stanko Pečovnik, Elizabeta Petrič, Aleksander Pirher,

Anica Poček, Justina Rode, Bogomila Simončič, Bogomir Sorko, Marija Stiglic, Marija Skof, Vlada Sturm, Ivan Šuman, Olga Trobec, Milica Vauša, Leopoldina Zadel, Berta Zalezina in Franc Zlahtič.

O srednjeveškem Mariboru je predaval v Ljudski univerzi arhivar prof. Franjo Roš. Na podlagi številnih skriptičnih slik, ki so kazale stare stavbe in stari tlorisi mesta, je razvil predavatelj nekaj zanimivih misli o srednjeveškem Mariboru. Podčrtal je tiste geopolitične sile, ki so pospeševale nastanek in razvoj Maribora, na tistem mestu, kjer tvori Drava ob pristanu izredno ugoden teren za prehod ter je tako omogočila najugodnejšo zvezo med severnimi in južnimi posestvi Babenberžanov in Habsburžanov. Posebno zanimivo so bile nekatere točke iz mestnih statutov, ki zvenijo naravnost moderno. Da omenimo samo enako obdavčitev vseh meščanov in enakost pred mestnim sodnikom. Predavanje je bilo kljub slabemu vremenu dobro obiskano.

Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Minarikova lekarna pri Orlu na Glavnem trgu 12, tel. 25-85, in Remisova lekarna pri sv. Roku na vogalu Aleksandrovc v Meljske ceste, tel. 25-32.

Štetje obiskovalcev grobov. Tudi letos bo naše marljivo Zensko društvo izvedlo štetje obiskovalcev pobreških grobov za vse svetnike. V ta namen bodo članice nabirale prostovoljne prispevke za revno mariborsko dečo. — Ne odklanjajte prispevkov!

Maribor v 16. stoletju. V izložbi Tujakoprometne zveze »Putnike« v Mariboru na Trgu svobode je razstavljen zanimiv relief »Maribor v 16. stoletju«. Lep relief je posrečeno delo mladega uradniškega pripravnika g. Emerika Vlodav iz Maribora in vzbuja splošno pozornost. — Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek 28. t. m. bo predaval znani univ. docent dr. Valter Bohinec o sodobnem Egiptu. Seznanil bo poslušalce na podlagi lepih skriptičnih slik s prirodo in človekom Egipta samega in okolne pustine. Predavanje odličnega slovenskega geografa je ravno sedaj še prav posebno zanimivo in aktualno, ko se napoveduje splošna ofenziva sil osi za posest Nilove doline in Sueskega prekopa.

Vse krajejo. Trgovcu Karolu Vezjaku je neznan tat ukradel iz veže hiše v Cankarjevi ulici 2 mesto kolo znamke »Styria«, vredno 1400 din, z evid. št. 2-22417. — Mesarskemu pomočniku Alojziju Kmetcu iz Bohove je izginilo izpred klavnice 900 din vredno kolo znamke »Wanderer« z evid. št. 2-22843. — Na sejmišču je spreten žepar izmaknil starinarjevi ženi Ant. Mraz, stanujoči na Aleksandrovi cesti 31 na Pobrežju 900 din gotovine. — Iz stanovanja železničarja Andreja Ružmana na Aleksandrovi cesti 64 je izginilo 200 din gotovine. Za tatinskimi zlikovci polzveduje policija.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 28. oktobra: zaprt.

Torek, 29. oktobra ob 20.: »Na dnuc. Premiera.

Sreda, 30. oktobra ob 20.: »Konec potie. Nastop Skrbniškevo dramske šole.

Tretja dramska premiera, M. Gorkega »Na dnuc«, bo v torek 22. t. m. To delo velikega ruskega pisatelja je svojevrstno tudi po tem, da je brez običajnih glavnih junakov, ker so vsi nastopajoči igralci enakovredno sodelujoča družina. Nastopajo pa: Milan Košič kot Kostiljov, posestnik nočnega azila; Starčeva kot njegova žena Vasilisa; Rasbergerjeva kot Nataša; Turk kot Medvedjev, njih stric; Crnobori kot Vaska Pepel; Košuta kot Klešč; Gorinškova kot Ana, njegova žena; Kraljeva kot Nastja; Zakrajškova kot trgovka s štruklji Kvašnja; Rasberger kot Bubnov; Gorinšek kot Satin; Blaž kot akter; Nakrst kot baron; Kovič kot romar Luka; Verdovnik kot Aljoška; Brunčok dninar; Haraštovič Tatar.

Inserirajte v »Sl. Narod«!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TAPETNIŠTVO

Habjan, Igriška ul. 10, nam pripravi ali popravi staro najceneje. 2434

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

INDUSTRIJSKA STAVBA

v prenovljenem stanju se odda takoj v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Vodna moč 12 kw, dve razsežni, svetli in zračni delavnici s prostornim stanovanjem. Stavba je pripravna za malo industrijo, kakor barvarstvo, pletilstvo, mizarstvo. Vprašati na naslov: Višnar Lojze, Cesta na Golico, Jesenice — Gorenjsko. 2458

POHIŠTVO

po naročilu, vsakovrstne stole, politiram oprave, vsa popravila najceneje: ZORMAN, Breg 14 2467

KLISEJE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

MREŽE ZA POSTELJE

lobite najceneje v Komenskega ulici 34. — Zaloga posteljnih žičnih vložkov. 2435

Poslužite se malih oglasov

»Slov. Narod«
ki so najcenejši!

LOUK

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Strojepisni pouk

(desetprstni sistem)
Večerni tečaj, oddelki od ½7. do 8. in od ½8. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščance. Tečaj od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 4. novembra. — Šolnina najnižja. Največja strojeopisnica s 50 pisalnimi stroji raznih sistemov. — Vpisovanje dnevno. Christofor učni zavod. Domobranska c. 15, tel. 43-82 2460

PRODAM

OTROŠKA POSTELJICA
se prod. Zalokarjeva ulica 14. 2465

RAZNE PREPROGE

prodamo. Naslov v upravi. 2466

TOVORNI AVTO

kompletan, z vsemi gumami, zelo poceni napredaj. — Jugopromet, Golob, Celje — telefon 273. 2448

PREMOC

KOKS · DRVA

I. POGAČNIK

BOHORICEVA 5 — TEL. 20-50

Postrežba orežibna!

KUPIM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

STARE VREČE

embalazo, kupujem vsako količino

Egon Zakrajšek

LJUBLJANA

Miklošičeva 34 — Telefon 48-70

ZLATO vsakovrstno kupuje

ZLATOR

B. RANGUS

kr. dvorni dobavitelj

KRANJ

KUPUJEM IN PRODAJAM

»ablene čevlje in moške obleke, rabljeno perilo in stare cunj.

KLAVZER

Vošnjakova 4. 2437

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

VZGOJITELJICO

šolsko izobraženo, s perfektnim znanjem nemškega in francoskega jezika za 12letnega gimnazijca iščem. Ponudbe D. Laziču, Beograd, pošl. predal 249 2471

KROJASKEGA POMOČNIKA

prvovrstno moč, za veliko delo, sprejemni takoj. Služba stalna. Naslov v upravi lista. 2470

NARODNA

TISKARNA

LJUBLJANA

KNAFLJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN

PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Inserirajte v »Slov. Narod«!

